

Trazabilitatea

Trazabilitatea Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2002ko urtarrilaren 28ko 178/2002 Erregelamenduak (<http://data.europa.eu/eli/reg/2002/178/oj>) definitzen eta arautzen du. Erregelamendu horrek elikagai buruzko legeriaren printzipio eta betekizun orokorrak ezartzen ditu, Elikagaien Segurtasunerako Europako Agintaritzak sortzen du eta elikagaien segurtasunari buruzko prozedurak finkatzen ditu.

Trazabilitatea **elikagai baten, pentsu baten**, elikagaiak ekoizteko erabiliko den **animalia baten edo** elikagai nahiz pentsuetan sartuko den **substantzia baten kokapena jakiteko eta ibilbidea jarraitzeko aukera da**, bere **etapa guztietan** (ekoizpena, eraldaketa eta banaketa).

Tresna erabilgarria da xede hauetarako:

- Arazoren bat izan duten elikagaiak baztertzen laguntzeko.
- Kontsumitzaileei produktu bati buruzko informazio espezifiko emateko.

Trazabilitatea 178/2002 Erregelamenduaren 18. artikuluan dago araututa, eta hau ezartzen du **elikagaien eta pentsuen ustiapen-enpresei** dagokienez:

- **Trazabilitatea bermatu beharko da etapa guztietan** (ekoizpena, eraldaketa eta banaketa).
- Elikagai edo pentsuetan sartu diren eta sartu daitezkeen **elikagaiak**, animalia-pentsuak edo substantziak **hornitu dizkien edozein pertsona/enpresa identifikatzeko** aukera eduki beharko da. Informazio hori eskumeneko agintaritzen esku egongo da, hala eskatzen badute.
- **Beraien produktuak jaso dituen edozein enpresa identifikatzeko** aukera eduki beharko da. Informazio hori ere eskumeneko agintaritzen esku egongo da, hala eskatzen badute.
- Merkaturatutako elikagai eta pentsuek behar bezala **identifikatu eta etiketatuta** egon beharko dute.

Produktu baten trazabilitatea hiru mailatan egin beharko da:

ATZERANZKO TRAZABILITATEA: Jakin ahal izango dugu zein produktu sartzen diren enpresan eta zein diren produktu horien hornitzaileak.

+ Beharrezkoak diren agiriak

BARNEKO TRAZABILITATEA: Lotura izan behar du produktuei enpresa barruan egiten zaien jarraipenarekin.

+ Beharrezkoak diren agiriak

AURRERANZKO TRAZABILITATEA: Erregistratu egingo dira, alde batetik, bidaltzeko prest dauden produktuen datuak; eta, bestetik, produktu horiek jasoko dituzten bezeroen datuak.

+ Beharrezkoak diren agiriak

Beraz, enpresaren **TRAZABILITATE SISTEMAK** kontuan izan beharko du:

- Produktuaren identifikazioa, ahalik eta modu errazenean. Lotearen irizpidea definitzea. LOTEa oinarritzko elementua da trazabilitatea kudeatzeko. Lotea da produktu baten zenbat unitate saltzen diren; betiere produktu hori modu bertsuan ekoitzi, fabrikatu edo ontziratua izan bada.
- Produktuaren datuak.
 - Lehengaiak, produktuaren osagaiak edo enpresa bakoitzean sartzen diren merkantziak.
 - Nola maneiatu, ekoitzi, eraldatu eta aurkezten den.
 - Nondik datorren eta norako den, bai eta kontzeptu bi horietarako datak ere.
 - Zein kontroleratik pasatu den eta zein izan diren horien emaitzak.
- Produktuaren identifikazio eta datuen arteko erlazioa. Produktu baten mugimenduak jarraitzeko prozesuak lotura zuzena du merkataritza-informazioarekin, barne prozesuekin eta autokontrolerekin.

Produktu akastunak aurkitzeko eta biltzeko prozedura

Beharrezkoa da enpresak **idatziz jasota izatea zelan jokatu behar duen baldin eta istripuren bat edo elikagaien alertaren bat gertatuz gero.**

Horrelako ekintzak aurrera eraman ahal izateko prozedurak honako hau jaso beharko du:

- Arazoa aztertzeko beharrezkoa den **informazioa nola bildu** (arazoaren jatorria, nola aurkitu produktua, nola geldiarazi...).
- Zein diren arazoa aztertuko duten **pertsona arduradunak**.
- Zeinek duen ardura erabakiak hartzean eta **nola ekingo zaion arazoari**.
- **Nola jakinaraziko zaion** Administrazioari eta alderdi interesdunei.
- Zein diren **neurri zuzentzaileak**.

Trazabilitate sistema egiaztatzea

Azkenik balioztatu egin beharko da ea **trazabilitate sistemak ondo funtzionatzen duen** ala ez, eta ikusi ea eraginkorra den sortu zen helburuarekiko eta zelan egokitu ahal diren sor litezkeen hutsuneak.

Balioztatzean, kontuan izan beharko dugu, alde bate tik, zein izango den **erantzuteko denbora**, arazo bat sortuz gero. Izan ere, denbora tarte hori ahalik eta laburrena izan beharko da, pertsonen osasuna jokoan egon baitaiteke. Eta, bestetik, kontuan izan beharko dugu bildutako informazio guztia zuzena den ala ez.

Interesgarria izan liteke **simulazioak egitea** jakiteko nola funtzionatzen duen produktuak aurkitu eta merkatutik kentzeko prozedurak.

Sistema berrikusteko prozeduran **barne ikuskaritza** egin beharko da. Horrela, egiaztatu ahal izango dira hainbat arlo, hala nola: loteen identifikazioa, erabilitako osagaiak, zein bezeroribidali zaion informazioa...

Trazabilitatea sektoreka

Nekazaritza (<https://nekazaritza.elika.eus/trazabilitatea>)

Animalien elikadura (<https://animalien-elikadura.elika.eus/trazabilitatea-etiketa/za/>)

Abeltzaintza ()

Arrantza ()

+ Trazabilitatearen inguruko informazio gehigarria

+ Trazabilitatea aplikatzeko gidak

ELIKA . Granja Modelo, z/g . 01192 . Arkaute (Araba) . Telefonoa: 945 122 170 . Faxes: 945 122 171 . berri@elika.eus
(<mailto:berri@elika.eus>)